

DEN GRØNNE CYKEL

(England 1920)

Da en landmand ved navn Coswell natten mellem den 5. og 6. juli 1919 var på vej hjem over en øde strækning mellem Middle Stretton og Gaulby, fandt han en væltet cykel og ikke langt derfra liget af en ung pige.

Kroppen var endnu varm, og Coswell så sig omkring for at finde ud af, hvad der var sket. Intet tydede på kamp, overfald eller ulykke. Coswell tænkte derfor, at pigen var død af overanstrengelse eller hjerteslag.

Landmanden meldte sit fund til politiet, der identificerede liget. Den døde, unge pige var Bella Wright, en fabriksarbejderske, som boede hjemme hos sin far.

Den tilkaldte læge erklærede, at pigen var blevet dræbt ved et ulykkestilfælde, da hun væltede med cyklen. Lægeerklæringen blev selvfølgelig godkendt, og der var sandsynligvis ikke sket andet, hvis ikke en politimand var taget ud til ulykkesstedet og havde undersøgt det grundigt.

Fire meter fra det sted, hvor pigens hoved havde hvilet, fandt politimanden et projektil. Liget blev igen undersøgt, og nu viste det sig, at liget havde et sår i venstre tinding, og at projektilet passede nøjagtigt til såret. Grebet af en idé undersøgte politimanden også højre tinding, og fandt her projektillets udgangsåbning.

Bella Wright var dræbt af et skud, der var gået tværs gennem hendes hoved.

*

Politiet tog øjeblikkeligt fat på undersøgelserne.

Bella var den pågældende aften cyklet til Gaulby for at besøge sin onkel. Onklen kunne fortælle, at hun havde haft følgeskab af en mand med en grøn cykel. Manden havde ventet på hende, medens hun var inde hos onklen. Da hun igen kom tilbage, havde onklen hørt ham råbe: *"Det tog lang tid, Bella. Jeg var lige ved at tro, du var cyklet en anden vej hjem!"* De havde stået og sludret lidt for senere at cykle bort sammen. En halv time efter fandt Coswell hende liggende død, men endnu varm, på den øde hedevej.

I nærheden af dette sted fandt man næste dag en død ravn. Børnene – eller var det journalisterne? – fortalte, at den var død, fordi den havde forslugt sig i pigens blod!

Politiet satte alt ind på at finde manden med den grønne cykel, men det lykkedes ikke. Alle spor endte blindt, og til sidst blev man derfor nødt til at henlægge sagen.

Et halvt år senere, den 20. februar 1920, skulle folkene om bord på en lastpram, som lå i Leicester-kanalen, hale en fortøjningstrosse op. Den var vanskelig at trække ind, så folkene blev klar over, at den havde fået fat i et eller andet på kanalens bund.

Det viste sig, at trossen havde sat sig fast i et cykelvrag – en grøn cykel! Mordsagen var endnu så frisk, at alle kunne huske den grønne cykel, og søfolkene overgav straks fundet til politiet.

Endelig havde politiet fundet et spor, og nu gik der skred i sagen. Nogle af cyklens kendingsmærker, som f.eks. dens stelnummer, var delvis filet bort, men politiets eksperter fandt alligevel ud af, at cyklens stelnummer var 103 648, og at det var B.S.A. i Birmingham, der havde fabrikeret den. Fabrikken oplyste, at cyklen var solgt for ti år siden til Mr. Light.

*

Mr. Light var lærer. Da politiet spurgte ham, indrømmede han, at han havde haft en grøn cykel for mange år siden, men den var blevet solgt til en mand, hvis navn han ikke mere kunne huske.

Politimanden beklagede, men erklærede, at han måtte arrestere Mr. Light som sigtet for mordet på Bella Wright. Læreren rystede på hovedet og svarede, at det var både latterligt og meningsløst. Det samme fandt alle, som kendte læreren. Light var en respekteret og afholdt mand, som ingen kunne mistænke for en voldshandling.

Light var omkring 30 år gammel. Han havde aldrig været i forbindelse med politiet, og hans rygte var uplettet. Han var en retlinet og åben karakter, dertil godhjertet og hjælpsom. Han havde deltaget i verdenskrigen 1914-18 og var vendt hjem med ødelagte nerver.

Light boede sammen med sin mor i Leicester på det tidspunkt, hvor Bella Wright fandtes død. Han oplyste, at han dagen før tragedien fandt sted havde haft sin cykel på et værksted i Leicester, og at han først havde afhentet den dagen efter.

Denne forklaring stemte imidlertid ikke med den første, han havde givet politiet. Det blev årsagen til, at politiet begyndte at trænge til bunds i Lights færden i dagene omkring den 5. juli 1919.

Flodbunden blev samtidig grundigt undersøgt, og man fandt forskellige reservedele til den grønne cykel samt et læderhylster med patroner.

Light nægtede sig stadig skyldig, og sagen kom for en nævningedomstol. Det var i juli 1920, året efter Bella Wrights død.

*

Retslokalet var fyldt til trængsel, og uden for ventede hundreder af mennesker, som ikke kunne komme ind. Befolkningen i Leicester og omegnen var meget ophidset og ventede spændt på sagens udfald.

Forsamlingen havde den dybeste medfølelse med den anklagede, som nu skulle kæmpe for sit liv. Ingen troede på, at han var skyldig, men alle vidste, at politiet havde samlet en række beviser mod ham.

Light tog situationen roligt og fattet. Hans øjne lyste af ærlig åbenhed og bekræftede hans gode samvittighed. Med klar og fast stemme erklærede han sig ikke skyldig, og tilhørerne åndede lette op. Denne mand kunne ikke være morder.

Men statsadvokatens indledende fremstilling fik dem til at tvivle. Der blev nemlig nu ført bevis for, at det var Light, der havde fulgt Bella Wright over til onklen den skæbnesvangre aften.

Vidnet Mary, husassistent hos Lights mor, forklarede, at Light havde haft en grøn cykel og brugt den indtil den 6. juli 1919. Han havde brugt den sidste gang den 5. juli om aftenen, hvor han først var kommet hjem ved ti-tiden. Cyklen var gået i stykker, forklarede han, og han havde måttet gå hjem. Cyklen havde derfor stået nogen tid i køkkenet og senere på loftet, men en dag var han trukket af sted med den og var kommet hjem uden cykel.

Vidnet Henry Clark, der var bøsseemager, forklarede, at projektilerne i de patroner, der var fisket op af floden, nøjagtigt svarede til det projektil, der havde dræbt Bella Wright.

Videre forklarede han, at der ikke var noget i vejen for, at det dræbende skud kunne være affyret i en afstand af nogle få meter, og at kuglen efter at være gået gennem pigens hoved kunne være faldet ned på jorden fire meter fremme.

Forsvareren hævdede, at et skud på så kort afstand ville have sprængt hovedet, og påviste, at skudkanalen i pigens hoved ikke var større, end at en blyant nøjagtigt passede i åbningen.

Bøsseemageren indrømmede, at skuddet kunne være affyret på meget lang afstand, og at projektilet måske kunne have ramt et træ, være rikochetteret og derefter ved et uheld have ramt pigen.

Disse to var anklagerens hovedvidner, og deres forklaringer var naturligvis alvorlige og farlige for Light.

*

Efter engelsk skik blev Light ført fra anklagebænken til vidneboksen, og hans forklaringer her fik igen håbet til at spire frem hos tilhørerne:

"Jeg deltog i krigen fra 1915 til 1918. Da jeg vendte hjem som invalid, blev min revolver liggende i et våbendepot i Corbie i Frankrig. Patronhylsteret, der blev fisket op af kanalen, er mit. Det blev sendt til mig fra den sidste lejr, jeg var i.

Også den grønne cykel er min. Som anklageren allerede har forklaret, var det mig, der fulgtes med Bella Wright den skæbnesvangre aften.

Jeg var ude på cykeltur den 5. juli om aftenen, men jeg havde ingen revolver og intet andet skydevåben på mig. Jeg traf Bella Wright på vejen. Hun stod ved siden af sin cykel, som var i uorden. "Har du ikke en skruenøgle?" spurgte hun, men det havde jeg ikke. Det var frihjulet, det var galt med, men jeg sagde til hende, at hun med lidt forsigtighed godt kunne køre på cyklen.

Vi fulgtes ad til onklens hus i Gaulby. Her skiltes vi, men jeg ventede på hende, til hun kom ud igen. Bella Wright var en køn og sød pige, og jeg var vistnok en lille smule indtaget i hende. Vi fulgtes så hjemad, indtil vi kom til det sted, hvor vejen deler sig. Her sagde jeg farvel til hende og cyklede alene videre, men min cykel punkterede, så jeg måtte spadsere det meste af vejen. Først, da jeg læste aftenbladene den 6. juli, opdagede jeg til min forfærdelse, at den unge pige, jeg havde truffet, var fundet dræbt, og at hun var blevet skudt en halv time efter, at jeg havde sagt farvel til hende."

"De begik en frygtelig fejl ved ikke at melde Dem til politiet," indskød statsadvokaten. "De fortalte heller ikke Deres oplevelse til nogen anden?"

Light rystede på hovedet: *"Jeg var så bange for at blive mistænkt, at jeg kun tænkte på ét: at skaffe cyklen af vejen. Jeg smed den i kanalen i oktober sammen med patronerne og noget tilbehør. Jeg læste i bladene, at man var sikker på, at det var manden med den grønne cykel, der var morderen, og jeg blev så fortumlet og nervøs, at jeg hverken vidste ud eller ind..."*

"Hvorfor sagde De til politiet, at De havde solgt cyklen for flere år siden?"

"Jeg var begyndt med at fortie sandheden, og så måtte jeg fortsætte med at lyve!"

*

Light blev nu krydsforhørt i fire og en halv time. Hans forklaringer lød helt igennem troværdige.

Lights forsvarer var den berømte engelske advokat Sir Edward Marshall Hall, der engang som ganske ung udtalte: *"Jeg vil specialisere mig i det største af alle spil: spillet om liv og død, frihed og fængsel. Det er kendsgerninger, ikke principper, der interesserer mig. Jeg kan ikke meget jura, men jeg vil lære, hvad der er at lære om mennesker!"*

Der var tre ting, Sir Edward forstod sig på – ud over mennesker – og det var juveler, gift og skydevåben! Alene hans kendskab til skydevåben havde reddet adskillige menneskeliv.

Det reddede også Lights liv.

Sir Edward kunne nemlig meddele, at han havde fundet riffelspor fra et gevær på projektilet. Projektilet var ikke affyret fra en revolver med riffelgange, men fra en riffel, og ikke på kort afstand, men på meget lang afstand, hvilket skudkanalen og det fundne projektil beviste. Altså et uforsætligt drab – formentlig et vådeskud, jfr. den døde ravn – som Light intet havde haft med at gøre med.

Nævningene diskuterede i to timer, og publikum havde feber af spænding. Kendelsen lød: *Ikke skyldig*. Den blev hilst med høje bifaldsråb, og mængden udenfor jublede, da Light trådte ud af retslokalet.

Et vildfarende projektils uberegnelige og tilfældige bane havde kostet et menneskeliv. Men såfremt Sir Edward ikke havde haft kendskab til netop dette projektil og våbnet, der affyrede det, havde projektilet krævet ikke ét, men to menneskeliv.

Kilde: Århundredets kriminalsager, bind 1 (s. 153-159)

GENREKORT – KRIMI

Krimigenren indeholder følgende elementer:

- **FORBRYDELSE** – noget kriminelt, f.eks. et tyveri, et mord eller en bortførelse.
- **OPDAGER** – eller kriminalbetjent, som skal opklare forbrydelsen.
- **GERNINGSMAND** – den eller de personer, der har begået forbrydelsen.
- **OFFER** – den eller de personer, forbrydelsen går ud over.
- **MOTIV** – grunden til, at gerningsmanden begår forbrydelsen.
- **MISTÆNKTE** – den eller de personer, der MÅSKE har begået forbrydelsen.
  - Motivet, personerne og miljøerne er oftest meget menneskelige og genkendelige. Altså elementer i krimien, som læseren kan identificere sig med.
  - Det overnaturlige er et sjældent element i krimier.
  - Det centrale i en krimi er forbrydelsen og opklaringen.
  - Alt i en krimi kan have betydning for opklaringen. Læseren følger kampen mellem gerningsmand og opdageren/politiet.

Forfatter: Anne Hindkjær, Udeskolelærer

